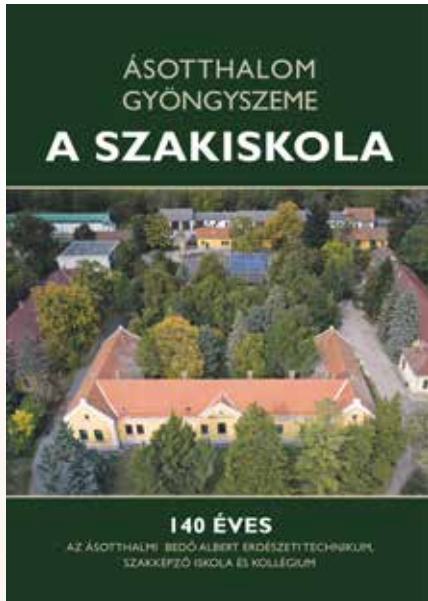




Ahogy Rózsa Sándor mögmondta...

Rendhagyó könyvismertetés

Leghíresebb betyárunk, **Rózsa Sándor** nevét többszörösen is őrzi szűkebb pátriám, Ásotthalom és közvetlen környéke. A falu határában egy matuzsálemi korú fehér nyárat hívnak Rózsa-fának, a településen pedig a Rózsa Sándor Élményház viseli nevét. Meglehetősen „színes” személyiség volt, aligha lehet könnyű egyenleget vonni jócselekedetei és rémtettei között. Van viszont egy neki tulajdonított mondás, amit másfél évszázaddal később, a mai kor embe-
rének is érdemes ízelgetnie. Ez a mondás pedig emígyen szól: „*Ha mindönki úgy tösz, ahogy tönni köll, akkó minden úgy lössz, ahogy lönni köll.*” Hogy mi köze van ennek az ismertetendő könyvhöz? E rövid írás végén remélhetőleg választ kapunk a kérdésre.

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó szerkesztésében, népes szerzőgárda közreműködésével 2024 végén jelent meg az immáron 142. évét taposó *ásotthalmi Bedő Albert Erdészeti Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium* 1998-ban elindított, ötvenként megjelenő évkönyvsorozatának 6. kötete, aminek címe *Ásotthalom gyöngyszeme a Szakiskola*.

A címmel én messzemenőig egyetértek. Persze ha akarnám sem tagadhatnám a „Szaki” iránti erős elfogultságomat. Egykoron itt tanult apai nagyapám (szintén *Csóka György*), aki 1929-ben végezte el az iskolát. Haláláig itt tanított erdőmérnök édesanyám, akinek emlékét a főépület folyosóján emléktábla őrzi.

Gyerekkorom nagyobb részét az Iskola parkjában töltöttem. Hétéves koromban egy Csongor szivar révén itt szoktam rá a dohányzásra, nagyjából négy perccel később pedig ugyanitt, ugyanezen szivar segítségével szoktam le róla egy életre.

De természetesen az én személyes kötődéseimnél erősebb érvek is vannak a cím indokoltságának alátámasztására.

Ilyen például az a töretlen és elismérest érdemlő fejlődés, ami az utóbbi mintegy három évtizedben ment vég-

be. Aminek révén a 140 éves múzeumi gyöngyszem egy korszerűen felszerelt, a szakmai oktatást jól szolgáló modern gyöngyszemmé nőtte ki magát.

Nem mellékesen érdemes megemlíteni, hogy ezek az imponáló fejlesztések egy *törékeny(nek látszó), vegetáriánus erdőmérnök* vezényletével zajlottak.

De most közvetlenül még csak nem is ezek adtak okot arra, hogy tollat (pontosabban billentyűzetet) ragadjak. Krónikusan grafomán alakként makacsul hiszem, hogy az *írástudóknak kötelessége maradandó módon dokumentálni a körülöttünk zajló eseményeket, lehetőség szerint feltárni múltjukat, tisztelegni arra érdemes elődeik és értékeik előtt.*



A kötet szerkesztői és szerzői éppen ezt teszik tiszteletre méltó következetességgel, immáron 6. évkönyvükkel is. Vállalva akár a vaskalaposság vádját is, emlitem meg, hogy a *nyomatott kiadványokat maradandóbbnak tartom, mint a pusztán elektronikus megjelenést*, sok más szempont mellett azért is, mert a könyvtártűzek szerencsére azért jóval ritkábbak, mint a serverkatasztrófák.

Téved, aki úgy gondolja, hogy egy ilyen évkönyv csak az iskola diákjai és tanárai számára lehet érdekes. Ez a kötet egészen biztosan szélesebb érdeklődésre is számot tarthat.

Kifejezetten színesek, érdekesek és elgondolkodtatóak például az egykoron végzett diákok visszaemlékezései. Manapság már szinte elképzelhetetlen, hogy 60–80–100–120 éve *milyen küzdelmeket vállalt fel egy-egy diák, hogy erdésznek tanulhasson Ásotthalmon (illetve Királybalmón)*.

A felvidéki származású, német nemzetiségű, 1912-ben végzett *Stricz Ignác* (1892–1977) erdőőr élete és szakmai pályafutása például a 20. század első felének történelméhez szolgáltat adalékokat.

Két világháborúban is volt „szerencséje” szolgálni. Az elsőben izeltőt kapott az olasz hadifogságból, a másodikban a szovjet munkatáborból csak egy szerencsés szökés mentette meg. Az évkönyvben olvasható életúttal kapcsolatos érdekesség, hogy tágabb családja történetét kutatva egyik kései rokona, a Prágában élő *Ivo Stric* kereste meg az iskolát. Ennek a kapcsolatnak eredménye a több mint 100 éves fényképekkel is kiválóan illusztrált rövid „kalandregény”.

Heltay Árpád (1896–1956) 1914-ben kezdte meg tanulmányait az Iskolában, melyet azonban egy év elteltével félbeszakított az első világháború, a katonai szolgálat és a háborús sérülés, majd az újbóli frontszolgálat. Így csak 1920-ban fejezhette be az iskolát. *Amikor kezdett, az országnak még négy erdőőri szakiskolája volt, amikor végzett, már csak egy, Királybalmón.*

Domján Sándor (1929–2016) 1948–1950 között volt a Szakiskola tanulója. Visszaemlékezései sok mindenre kiterjednek, többek között arra is, hogy a jugoszláv határ közelében lévő iskolából vétenül is könnyen a szegedi Csillagbörtönben találhatja magát az ember.

A régi megemlékezések között érdekes volt rábukkanni *dr. Szőnyi László* (1921–2018) gránitokleveles, Bedő-díjas erdőmérnök nevére és fiatalkori fényképére, aki pályafutását az Iskola tanáraként kezdte. Később az Erdészeti Tudományos Intézet főosztályvezetője lett. Nekem nyilvánvalóan nagyon megható volt látnom édesanyám fényképeit és a róla való kedves visszaemlékezést is.

A régiek mellett helyet kapnak a közelmúlt végzőseinek emlékei is. Szerencsére a mai kor tanulóinak már nem kellett hadba vonulniuk, de azért nehéz helyzetekkel nekik is szembe kell nézniük. Ilyen volt például a COVID-járvány, ami sajnos a Szakiskolának is okozott súlyos veszteséget.

A koronavírus miatt veszítette el kedves és közkedvelt, már nyugdíjas iskolatitkárát, *Szögi Imréné Marikát* (1959–

2021), aki közel három évtizedig egyaránt odaadóan és szeretettel segítette az oktatókat és a diákokat is. A róla való megemlékezés szomorú, de méltó tiszteletadás emléke előtt. Az évkönyvben természetesen tételesen szerepelnek a tárgyalt időszak fő eseményei. Így többek között a megvalósult fejlesztések, a tanulók versenyeredményei, az oktatói gárda szakmai elismerései, az időszak tablójának fényképei stb.

A kötet végén helyet kaptak a 135 éves ünnepség (2018) ünnepi beszédei. Közülük számomra *Gödri Miklós Szabolcs*, Kálnokról elszármazott református lelképásztoré volt a legmegkapóbb, aki *Bedő Albert* elképzelt levelét tolmácsolta az ünneplőknek.

Ebben a levélben *elsőszülöttnek nevezte az ásotthalmi Szakiskolát*, utalva arra, hogy *ez a legrégebben alapított erdőőri iskola Magyarországon*. A „levélben” sok megszívlelendő kérdés és tanács van, szaktudásról, tudásátadásról, emberi kapcsolatokról, nemzeti összetartozásról.

A fentiek alapján nyilvánvaló, hogy a kötet sokkal többet ad a szokásos, mondhatni kötelező évkönyvi tételeknél. Értéktől jelentősen növelik azok a régi és újabb visszaemlékezések, amik az intézmény rég- és közelmúltjának képét nagyban színesítik. Ez pedig már nemcsak a Szakiskola „belügye”, hanem *része az erdészettörténetnek és a magyar történelemnek is.*

Végezetül kanyarodjunk röviden vissza Rózsa Sándorhoz, aki valószínűleg következőképpen sommázná a Szakiskola 140 évét, illetve a 6. évkönyvet: *Röndösen tőszik, amit tőnni köll.*

Csóka György

